

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА СУСПІЛЬНОГО СЕКТОРУ»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	076 – Підприємництво та торгівля
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Тривалість викладання	6-й семестр (12 чверть)
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	
лекції:	2 години на тиждень
практичні заняття:	3 години на тиждень
Мова викладання	українська

**Сторінка курсу в СДО НТУ
«ДП»:**

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=3600>

Кафедра, що викладає

прикладної економіки, підприємництва та
публічного управління (ПЕППУ)

Викладач:

Чорнобаєв Владислав Володимирович (лекції, практика)	доцент, кандидат економічних наук
Персональна сторінка	https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/chernobaev/index.php
Е-пошта:	chornobaiev.v.v@nmu.one

1. Анотація до курсу

Сучасний представник сфери публічного управління повинен розуміти сутність суспільного сектора економіки, його роль у подоланні ринкової неефективності, вплив демократії на його масштаби і місце в національному господарстві, проблеми пошуку фінансових джерел відшкодування виробничих витрат, проблеми ефективності функціонування окремих підсистем державного сектора.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування умінь та компетенцій щодо формування цілісної системи знань та навичок щодо сутності, принципів, функцій, форм та інструментів розвитку економіки суспільного сектору.

Завдання курсу:

- ознайомлення студентів особливістю і базовими принципами функціонування суспільного сектору;
- визначення механізму державного управління економікою та набуття вміння приймати рішення на різних рівнях управління економікою;
- розкриття суперечностей процесів оптимізації суспільного сектору та досягнення суспільного добробуту.

3. Результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність концепції суспільного добробуту та способи його оцінки;
- напрями впливу демократичних процедур на масштаби суспільного сектору;
- економічні наслідки участі держави в економічній системі;

вміти:

- аналізувати зміни добробуту внаслідок перерозподілу державних витрат між різними сферами суспільного сектору;
- визначати способи поліпшення складових суспільного сектору за рахунок процедур суспільного вибору;
- оцінювати економічні наслідки участі держави в економічній системі та ефективність суспільних витрат.

4. Структура курсу

	ЛЕКЦІЇ
1	1. Суспільний добробут в економіці
	Економіка суспільного сектору: сутність, мета, предмет, складові та значення
	Завдання суспільного сектору
	Засади теорії суспільного добробуту
2	2. Неспроможності ринку та вплив суспільного сектору
	Суспільні та локальні суспільні блага: сутність, значення та види
	Екстерналії (зовнішні ефекти)
	Недосконала конкуренція
3	3. Суспільний інтерес та суспільний вибір. Вплив демократії на суспільний сектор
	Суспільний вибір в умовах демократії
	Правило простої більшості та врахування суспільних інтересів
4	4. Перерозподільчі процедури в подоланні нерівності та бідності
	Нерівність та бідність: сутність, ознаки, значення та способи оцінки

	Суспільний сектор у протидії нерівності та бідності
5	5. Виробництво суспільних та локальних суспільних благ
	Публічний сектор у виробництві суспільних локальних суспільних благ
	Особливості оцінки суспільного проекту
6	6. Економіка охорони здоров'я та освіти
	Неспроможності ринку в сфері охорони здоров'я
	Базові моделі систем медичного забезпечення
	Роль освіти в формуванні людського капіталу
	Моделі фінансового забезпечення вищої освіти
7	7. Джерела фінансування суспільного сектору
	Види джерел фінансування суспільного сектору
	Податковий тягар за різних видів податків
	Вплив податків та суспільний добробут
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
1	Складові суспільного сектору економіки
2	Провали ринку та інструменти її усунення
3	Розробка пропозицій локальних суспільних благ
4	Порівняльний аналіз споживчого кошику та МЗП
5	Податкова політика держави. Пряме та непряме оподаткування.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Дистанційна платформа Moodle.

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Практичні роботи приймаються за контрольними запитаннями до кожної з роботи.

Індивідуальні завдання та контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені Національною рамкою кваліфікації (НРК) для бакалаврського рівня вищої освіти.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку). Максимальна кількість балів при підсумковому оцінюванні: 100.

Рівень, рейтингова шкала	Теоретична підготовка	Практичні уміння і навички
Високий, 90–100, відмінно	Студент має глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень теорії, може не тільки вільно сформулювати, але й самостійно довести закони, теореми, принципи, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.	Студент самостійно розв'язує типові задачі різними способами, стандартні, комбіновані й нестандартні завдання, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних та індивідуальних робіт студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній 82-89; 74-81; дуже добре, добре	Студент знає і може самостійно сформулювати основні теоретичні положення, принципи та пов'язати їх з реальними явищами, може привести вербальне формулювання основних положень теорії, навести приклади їх застосування в практичній діяльності, але не завжди може самостійно довести їх. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	Студент самостійно розв'язує типові (або за визначеним алгоритмом) завдання, володіє базовими навичками з виконання необхідних логічних операцій та перетворень, може самостійно сформулювати типову задачу за її словесним описом, скласти типову схему та обрати раціональний метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату.
Достатній, 64-73, 60-63 задовільно, посередньо	Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теорії, знає істотні ознаки (засади) основних теоретичних положень та їх відмінність, може записати	Студент може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати основні елементарні аналізи, але не спроможний самостійно сформулювати задачу за словесним описом і визначити метод її розв'язання.

	окремі термінологічні дефініції теоретичного положення за словесним формулюванням і навпаки; допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.	
Низький, 0-59, незадовільно	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про теоретичні положення. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення теорії.	Студент знає умовні позначення та вміє розрізняти основні величини, вміє розв'язувати завдання лише на відтворення основних формул, здійснювати найпростіші математичні дії.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) та регламентується нормативними документами про організацію навчального процесу в університеті.

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Федірко Н.В., Єфремов Д.П. Електронний текст лекцій науки «Економіка суспільного сектору». – К.: КНЕУ, 2014. -140 с. URL: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/k_makroekonomiky_ta_derzhavnogo_upravlinnja/disciplines_of_bachelor_level_mdu/econom_publ_sector/

2. Длугопольський О. В. Економіка державного сектора : навч.-метод. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – 63 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/31453/1/МетодичкаЕСС%202018-maket.pdf>

3. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2022. – 305 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8611/1/Навчальний%20посібник.pdf>

4. Політична економія: Навч. посібник / За ред. д.е.н., проф. Ю.І. Пилипенка. – Д.: ДВНЗ «Національний гірничий університет». – 2014. – 236 с.

5. Economics of the public sector / Joseph E. Stiglitz, Jay K. Rosengard.— Fourth edition. – NEW YORK • LONDON , W. W. Norton Company, Inc.2015 р. 961 URL: https://amseif.ir/wp-content/uploads/2021/11/Economics_of_the_Public_Sector_Joseph_E.pdf

6. Вагонова, О., Чернобаєв, В., & Романюк, Н. (2022). ЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙ ВІД ВИРОБНИЦТВА СУСПІЛЬНИХ БЛАГ. Економічний простір, (182), 33-37. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/182-4>